

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การให้การศึกษแก่ประชาชนเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งมวล ฉะนั้นรัฐจึงให้ความสนใจและสนับสนุนในด้านการลงทุน เพื่อการศึกษาเป็นจำนวนถึงร้อยละ ๒๑.๘๒ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี^๑

การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับที่จัดเพื่อวางตน รัฐจำเป็นต้องจัดให้เปล่าโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น^๒ และกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้กำหนดไปในแนวเดียวกัน หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น สามารถประกอบอาชีพตามควรแก่วัย ดำรงตนเป็น

^๑ วิทยุ สาธาร, หลักการศึกษ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุภา, ๒๕๒๑),
หน้า ๑๔.

^๒ วิชัย ราษฎร์ศิริ, หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา (นครปฐม :
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูนครปฐม, ๒๕๒๒), หน้า ๑.

พลเมืองดีในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข^๑
 การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ใช้งบประมาณถึงร้อยละ ๕๓.๒ ของงบประมาณ
 รายจ่ายของประเทศ^๒ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไปประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน
 คือ การกำหนดจุดประสงค์ในการสอน การประเมินความสามารถของผู้เรียนก่อนสอน
 กระบวนการสอน และการประเมินผล^๓

การวัดและการประเมินผล เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการ
 ศึกษา เพราะข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินผล เป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพของครูและ
 นักเรียนในการปรับปรุงการเรียนการสอน การแนะแนว สื่อการสอน ตลอดจนระบบ
 บริหารทั่วไปของโรงเรียน^๔

ชาวล แพทย์กุด กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการวัดผลว่า การวัดผลเป็นการปรับ
 ปรับปรุงสมรรถภาพและการพัฒนามนุษย์ให้เรียนดียิ่งขึ้น ครูสอนเก่งขึ้น คัดสินเที่ยงตรง

^๑ วิทยุไทย สาร หลักการศึกษา, หน้า ๒๔๖.

^๒ อารุง จันทวานิช, "การวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางการศึกษา", วารสาร
การศึกษาแห่งชาติ ๑๔ (ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๒๑), หน้า ๑๓ - ๓๒.

^๓ ปรีชา นิพนธ์พิทยา, การประถมศึกษากับการพัฒนา (กรุงเทพฯ : ซีรฟงส์-
 การพิมพ์, ๒๕๒๔), หน้า ๒๓๑ - ๒๓๒.

^๔ อนันต์ ศรีโสภา, การวัดและประเมินผลการศึกษา (กรุงเทพมหานคร :
 สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๐), หน้า ๑.

แน่นอนและยุติธรรมมากขึ้น ๑ กมล สุภประเสริฐ กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผล ๒ ประการ คือ

๑. เพื่อวัดระดับความเจริญงอกงามของผู้เรียน และหาทางส่งเสริมให้ดีขึ้น คือ ให้ทราบว่ามีความเจริญงอกงามอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไร

๒. เพื่อค้นคว้าสิ่งบกพร่องและหาทางแก้ไข คือ ให้ทราบว่าสิ่งใดไม่ได้ผล และหาสาเหตุว่าเป็นเพราะอะไร เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ นั้นเสีย ๒

การวัดและการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๓ เป็นการวัดเพื่อคัดสรรผลการเรียน ใช้การทดสอบเป็นการประเมินผลเพื่อคัดสรรเลื่อนชั้น มีการสอบย่อย กลางภาคเรียนและปลายภาคเรียนรวม ๕ ครั้ง เพื่อเก็บคะแนนกับสอบปลายปี ๑ ครั้ง รวมการทดสอบตลอดปี ๖ ครั้ง กำหนดคะแนนคิดเป็นร้อยละ โดยใหญ่ที่สอบได้คะแนนรวมร้อยละ ๕๐ ถือว่าสอบได้ ๓ การวัดและประเมินผลใช้วิธีทดสอบข้อเขียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งวิธีการวัดแบบนี้สามารถวัดได้เพียงด้านความรู้ความจำเรื่องราวต่าง ๆ จากหนังสือเรียนเป็นส่วนใหญ่เท่านั้น ในด้านเจตคติและทักษะไม่สามารถวัด

๑ ชวาลัม แพร์ตกุล, เทคนิคการวัดผล (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้า ๑๔๐.

๒ กมล สุภประเสริฐ, หลักและวิธีการวัดผลการศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๑๐), หน้า ๖.

๓ วิไลภา อารีรัตน์, "ปัญหาการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และสอง ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี", (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓), หน้า ๕ - ๖.

ไคซึกเจน *

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดวิธีการวัดผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ โดยแบ่งการวัดและประเมินผลการศึกษาออกเป็น ๓ ระยะ คือ

๑. การวัดผลการเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน และทักษะเบื้องต้นของผู้เรียนก่อนสอนบทเรียนใหม่

๒. การวัดผลระหว่างเรียนเพื่อติดตามผลและการประเมินความรู้ ความสามารถของผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ในสมุดประจำชั้น (ป.๐๒)

๓. การวัดผลปลายภาคเรียนเพื่อประเมินการเรียนเป็นส่วนรวม ส่วนวิธีการและเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผล ได้กำหนดให้ใช้หลาย ๆ อย่าง คือ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบผลงานและการทดสอบ ^๒

หลักเกณฑ์การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในการเลื่อนชั้นมีหลักเกณฑ์ คือ

๑. นักเรียนมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด

๒. นักเรียนมีพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ของแต่ละวิชา / กลุ่มวิชา ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนจุดประสงค์ทั้งหมด

* สุมาลี ขจรคำรังกิจ และคนอื่นๆ, "ปัญหาการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑", (เอกสารประกอบการสัมมนาภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓), หน้า ๔ - ๕.

^๒ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, คู่มือประเมินผล (กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, ๒๕๒๓), หน้า ๑๖ - ๑๘.

ข้อยกเว้น

๑. ถ้านักเรียนมีเวลาเรียนไม่ครบร้อยละ ๘๐ แต่ผ่านจุดประสงค์ตามเกณฑ์
ได้รับพิจารณาให้เลื่อนชั้นได้ ถ้าโรงเรียนพิจารณาเห็นว่านักเรียนมีเหตุจำเป็นหรือเหตุ
สุดวิสัย เช่น ได้รับอุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วยเป็นเวลานาน

ในการประเมินผลระหว่างเรียน นักเรียนผู้นั้นมีความรู้ความสามารถผ่านจุด
ประสงค์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนจุดประสงค์ในวิชา /
กลุ่มวิชานั้น

๒. ถ้านักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ แต่มีเวลาเรียนครบตามเกณฑ์
ซึ่งในบางวิชา / กลุ่มวิชา นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์เพียงเล็กน้อย ครูสามารถสอนซ่อมเสริม
ในชั้นต่อไปได้ โรงเรียนอาจพิจารณาให้เลื่อนชั้น แต่ถ้าครูประจำชั้นจัดไปไม่สามารถสอน
ซ่อมเสริมได้ ก็อาจพิจารณาให้ซ้ำชั้น

ครูในฐานะผู้ปฏิบัติการสอนตามหลักสูตรระดับห้องเรียน และมีบทบาทสำคัญ
ในการวัดและประเมินผล โดยเฉพาะหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ มุ่งให้
ผู้สอนวัดผลเอง ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาแนวคิด หลักการ และวิธีการทดลองจนแบบ
ฟอร์มต่าง ๆ เกี่ยวกับกาการวัดและประเมินผลให้เข้าใจ จึงสามารถปฏิบัติได้

คุณภาพทางการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น การบริหารโรงเรียน
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม และชุมชน ตลอดจนครูผู้สอน แต่เมื่อ
วิเคราะห์กันให้ละเอียดรอบคอบแล้วจะเห็นได้ว่า ครู เป็นผู้นำและเป็นผู้มีอิทธิพลทั้ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช ๒๕๒๑ (กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๑),

ทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้^๑

ผลการวิจัยของสมพงษ์ จิตระกำป เรื่องความนึกเห็นของผู้บริหารและครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ พบว่า ครูประจำการในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วสามารถสอนและปรับตัวเองให้เข้ากับกำรดำเนินการ เรียนการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ได้ดี ถ้าได้รับการอบรมในเรื่องหลักสูตรอย่างเพียงพอ ส่วนความพร้อมในเรื่องการวัดและประเมินผล พบว่า บางโรงเรียนสามารถทำได้ดี และบางโรงเรียนมีปัญหาและอุปสรรคในจำนวนที่เกือบเท่า ๆ กัน^๒

เอกวิทย์ ณ ถลาง ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขคุณภาพของการวัดผลว่า จำเป็นต้องสร้าง เกณฑ์ หรือวิธีการที่เหมาะสมให้ถือปฏิบัติร่วมกัน ป้องกันกรณีความเป็นปุถุชนของครู ซึ่งอาจจะกดหรือยกคะแนนนักเรียนให้เหลือมด้ากันได้ โดยการทดสอบมาตรฐานระดับชาติ วิธีการนั้นจะมีข้อทดสอบมาตรฐานไปวัดคงสามารถเป็นรายวิชา ซึ่งผลการทดสอบนี้สามารถนำไปตรวจสอบคุณภาพการวัดผลของโรงเรียนต่าง ๆ ได้

^๑กองการประถมศึกษา, กรมสามัญศึกษา, "ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง เมื่อเทียบกับหลักสูตร", (กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา กองการประถมศึกษา ๒๕๑๑), หน้า ๒๘, ๓๔,

^๒สมพงษ์ จิตระกำป, "ความนึกเห็นของผู้บริหารการศึกษา และครูประจำการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑", วารสารการวิจัยทางการศึกษา ๘ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๒๒), หน้า ๒๒ - ๒๘.

ว่าสามารถทำได้อย่างมีคุณภาพหรือไม่^๑

จากผลการวิจัยของกมล ภูประเสริฐ^๒ และกองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ^๓ ในการศึกษาพฤติกรรมการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และปีที่ ๒ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มทักษะ ใ้แก่ กณิตศาสตร์ ภาษาไทย รองลงมา ใ้แก่ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพตามลำดับ ไม่พบพฤติกรรมการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และพบเพียง ๑ โรงเรียนในระดัชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนไม่ให้ความสำคัญในการสอน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เท่าที่ใ้กำหนดไว้ในหลักสูตร และมุ่งเน้นกลุ่มทักษะมากเกินไป

การที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ไม่เข้าใจหลักสูตรประถมศึกษาอย่างแท้จริง ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามที่แผนการสอนกำหนดใ้ได้อย่างครบถ้วน ตลอดจนการวัดและประเมินผลไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด เป็นผลใ้คุณภาพของนักเรียนที่ใ้เลื่อนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ตามเกณฑ์การวัด

^๑ เอกวิทย์ ฤ ถาวร, "คุณภาพทางการวัดผลในโรงเรียน", มิตรกรรม (๑๕ กันยายน ๒๕๒๔), หน้า ๒๕ - ๒๖.

^๒ กมล ภูประเสริฐ, "การวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการประถมศึกษา", จุลสาร การประถมศึกษา (มีนาคม ๒๕๒๓), หน้า ๖.

^๓ กรมวิชาการ, กองวิจัยการศึกษา, "การศึกษาพฤติกรรมการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และปีที่ ๒", วารสารการวิจัยทางการศึกษา ๑๑ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๒๔), หน้า ๒๓ - ๒๔.

และประเมินผลของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ไม่ดีเท่าที่ควร สุกัญญา สุจริตจิตร ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ผลปรากฏว่า ครูไม่สามารถสอนให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอด บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ เนื่องจากสภาพห้องเรียนไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดแคลนวัสดุห้องดินที่จะนำมาผลิตสื่อการสอน และไม่สามารถจัดทำใ้บ่อยครั้ง ขาดเพลงประกอบบทเรียน และเครื่องมือในการวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน^๑ จำเนียร เสงี่ยม-ลักษณะ พบปัญหาการเรียนคณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ว่า ครูร้อยละ ๗๗.๓๖ ไม่เคยมีประสบการณ์ในการสอนคณิตศาสตร์มาก่อน นักเรียนมีระดับความสามารถแตกต่างกันมาก ผู้ปกครองขาดความรู้ทางคณิตศาสตร์ช่วย ครูส่วนใหญ่เสนอแนะให้จัดอุปกรณ์การสอนให้กับโรงเรียน จัดอบรมเทคนิคการสอน การทำอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลวิชาคณิตศาสตร์โดยเฉพาะ^๒

หมวดวิชาการ ส่วนการศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครบุรี วิจัยเรื่อง

^๑สุกัญญา สุจริตจิตร, "ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จังหวัดนครราชสีมา", (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๑๔๔ - ๑๔๕.

^๒จำเนียร เสงี่ยมลักษณะ, "ปัญหาการเรียนคณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษาปีที่สอง โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครบุรี", (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๗๐ - ๗๒.

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ พบว่า ระดับผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทย โดยใช้เกณฑ์ ตัดสินร้อยละ ๕๐ เป็นอย่างต่ำ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยร้อยละ ๖๔.๖๒ และ ๖๒.๐๒ ตามลำดับ ซึ่งมีระดับสูงกว่าเกณฑ์ ครูมีปัญหาในเรื่องสื่อการเรียน นักเรียน ขาดเรียนบ่อย ผู้ปกครองไม่ค่อยจัดหาอุปกรณ์การเรียนให้นักเรียน ศึกษาพิเศษและเจ้าหน้าที่วิชาการยังไม่เยี่ยมให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานแก่ครูได้ไม่ทั่วถึง

วัตถุประสงค์ วิจัย เรื่องปัญหาการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสอง ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี พบว่าการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดในชั่วโมงเรียนและทำการบ้านมาก ครูตั้งเกณฑ์การประเมินผลและมีการแจ้งผลการเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ และการจัดทำข้อทดสอบครูเป็นผู้ออกเอง ในเรื่องการอภิปรายแสดงความคิดเห็นของนักเรียน การวัดพฤติกรรมและทักษะความสนใจ ทักษะคิด และใช้ข้อทดสอบมาตรฐาน ครูยังมีการปฏิบัติกันน้อย

ปัญหาในการวัดและประเมินผล นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ด้านความรู้ความเข้าใจ ครูมีปัญหาในเรื่องวิธีการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน การวัดผลหลังจากการสอนจบมทเรียน การวัดผลปลายภาคเรียน ส่วนใหญ่ใช้วิธีสังเกต สัมภาษณ์ และสอบปากเปล่า การเลือกเครื่องมือวัดผลให้เหมาะกับพฤติกรรมที่จะวัด และการแบ่งเวลาในชั่วโมงเรียนเพื่อวัดผล การสร้างแบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบสำรวจรายการและการวิเคราะห์ข้อสอบ

กรมวิชาการ, กองวิจัยการศึกษา, ฝ่ายสนเทศการวิจัยและการศึกษา, "งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความไม่เสมอภาคทางการศึกษา", ๒๕๒๑ (อค์สำเนา), หน้า ๕.

๒ วัตถุประสงค์, "ปัญหาการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี", หน้า ๙๐.

ผลการวิจัยนี้เป็นที่น่าสนใจและเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยทำการวิจัยต่อ อันเป็นผลสืบเนื่องกันในเรื่อง ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สอง ที่ได้เลื่อนจากชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

จากความเป็นไปดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้เด็กที่ขึ้นมาเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มีปัญหาทางการเรียนมาก เช่น ปัญหาความพร้อมในทักษะพื้นฐานทางภาษาและคณิตศาสตร์ ปัญหาเกี่ยวกับวิธีเรียน เป็นต้นว่า ทำงานกลุ่มไม่เป็น ค้นคว้าด้วยตนเองไม่ได้ คิดแก้ปัญหาไม่เป็น ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ขาดลักษณะพึงประสงค์ ได้แก่ ความเสียสละ ความมีวินัยในตนเอง ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ ออกทน คิดวิจารณ์อย่างมีเหตุผล ขันติธรรมและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา จากการสำรวจสถิติการสอบปลายปีการศึกษา ๒๕๒๒ และ ๒๕๒๓ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ยังมีการสอบตกซ้ำชั้นถึงร้อยละ ๑๒.๐๘^๑ และ ๕.๓๕^๒ ตามลำดับ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ที่ได้เลื่อนชั้นตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ซึ่งมีได้มีการสอบปลายปี ใช้เวลาเรียนและการผ่านจุดประสงค์เป็นเกณฑ์ตัดสินเพียงเท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่ได้เลื่อนไปเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ น่าจะมีปัญหาทางการเรียนในด้านความรู้พื้นฐาน ทักษะ และความพร้อม จึงสมควรทำวิจัยโดยใช้วิธีรวบรวมความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เพราะเป็นผู้ประสบปัญหาในการสอนนักเรียนโดยตรง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม, "สถิติการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาปีการศึกษา ๒๕๒๓", หน้า ๑๔.

^๒สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม, วันการประถมศึกษาแห่งชาติ (กรุงเทพฯ : บริษัทวิคตอรี เพาเวอร์พอยท์ จำกัด, ๒๕๒๔), หน้า ๔๕.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่ปีติปัญหาทางการเรียนของนักเรียนที่ได้เลื่อนจากชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่สอง ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ที่ได้จากคำตอบของครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เท่านั้น ไม่รวมถึงการวิเคราะห์คะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในวิชาต่าง ๆ

๒. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ทำการศึกษา เป็นครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๔ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม จำนวน ๒๕๗ โรง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๖ อำเภอ ดังนี้

โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองนครปฐม	๕๒ โรง
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางเลน	๔๕ โรง
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกำแพงแสน	๕๓ โรง
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนครชัยศรี	๔๑ โรง
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสสามพราน	๓๗ โรง
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกอนนุ้ม	๒๕ โรง

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

๒. สัมภาษณ์ครูผู้ปฏิบัติการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๒๐ คน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม เกี่ยวกับปัญหา

ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๓. สร้างแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๑ ชุด ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบกำหนดค่าตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่าและแบบปลายเปิด แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๒.๑ ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนโดยทั่วไปของนักเรียน

๒.๒ ปัญหาที่เกิดจากการเรียนใน ๔ กลุ่มประสบการณ์

๔. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ครูทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่าน ทรวัดแก้ไข ทั้งในลักษณะเนื้อหา และสำนวนภาษาที่ใช้

๕. นำแบบสอบถามฉบับที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ ไปทดลองใช้กับครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ที่มีใช้ตัวอย่างประชากร จำนวน ๑๐ คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

๖. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับตัวอย่างประชากร คือครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ทุกโรงเรียน จำนวน ๒๕๗ โรงเรียน ละ ๑ คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

๗. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแจกและเก็บแบบสอบถาม ด้วยตนเอง เป็นส่วนใหญ่สำหรับโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล ใช้วิธีส่งผ่านประธานกลุ่มโรงเรียน แล้วผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

๘. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๑. การหาค่าร้อยละ
๒. การหาค่าเฉลี่ยของค่าตอบ ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

๓. การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left[\frac{\sum fX}{N}\right]^2}$$

โดยกำหนดค่าเฉลี่ยของความถี่เห็น ดังนี้

๓.๖ - ๔.๐	หมายความว่า	เป็นปัญหามากที่สุด
๒.๖ - ๓.๕	หมายความว่า	เป็นปัญหามาก
๑.๖ - ๒.๕	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อย
๑ - ๑.๕	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อยที่สุด

ได้นำเสนอในรูปตารางและกราฟเรียง

๕. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ

ความจำกัดของการวิจัย

๑. ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ที่เสนอในงานวิจัยนี้เป็นปัญหาที่เกิดจากการวัดและประเมินผลของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และเป็นปัญหาที่ได้จากความถี่เห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ที่เป็นตัวอย่างประชากรเท่านั้น

๒. ผลที่ได้จากการวิจัยนี้ ไม่ครอบคลุมถึงปัญหาค่าน้ำดื่ม ความต้องการ
บุคลิกภาพ และปัญหาบ้านครอบครัว

ขอคัดลง เบื้องต้น

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ถือว่าเป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดความคิดเห็นของ
ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ได้อย่างแม่นยำ เนื่องจากได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรง
คุณวุฒิ เป็นอย่างถี่ถ้วนแล้ว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ได้ทราบสภาพที่แท้จริงของปัญหาทางการ เรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ ๒ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม

๒. ได้ทราบความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เกี่ยวกับปัญหาทางการ
เรียนของนักเรียน ที่ได้เลื่อนชั้น ค่ามเกณฑ์การวัดและประเมินผลของหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๕๒๑

๓. เป็นข้อมูลสำหรับครูในการปรับปรุงแก้ไข การตัดสินใจเลื่อนชั้นของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำจำกัดความ

ปัญหาทางการ เรียน หมายถึงปัญหาทางการ เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ ๒ ที่ได้เลื่อนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลของหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

- ๑. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนโดยทั่วไปของนักเรียน
- ๒. ปัญหาที่เกิดจากการเรียนใน ๔ กลุ่มประสบการณ์ ได้แก่
 - ๒.๑ ปัญหาที่เกิดจากการเรียนในกลุ่มทักษะ
 - ๒.๒ ปัญหาที่เกิดจากการเรียนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 - ๒.๓ ปัญหาที่เกิดจากการเรียนในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
 - ๒.๔ ปัญหาที่เกิดจากการเรียนในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ หมายถึงนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ และเป็นเด็กที่ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่วัดโคกขี้เหล็ก กิ่งนี้

๑. มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด
๒. ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนจุดประสงค์ทั้งหมด

ข้อยกเว้น

๑. ถ้านักเรียนมีเวลาเรียนไม่ครบร้อยละ ๘๐ แต่ผ่านจุดประสงค์ตามเกณฑ์ ได้รับการพิจารณาให้เลื่อนชั้นได้ ถ้าโรงเรียนพิจารณาเห็นว่า นักเรียนมีเหตุจำเป็น หรือ เหตุสุดวิสัย เช่น ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยเป็นเวลานาน

ในการประเมินผลระหว่างเรียน นักเรียนผู้นั้นมีความรู้ความสามารถผ่านจุดประสงค์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนจุดประสงค์ในกลุ่มนั้น

๒. ถ้านักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ แต่มีเวลาเรียนครบตามเกณฑ์ ซึ่งในบางกลุ่มประสบการณ์ นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์เพียงเล็กน้อย ครูสามารถสอนซ่อมเสริมในชั้นถัดไปได้ โรงเรียนอาจพิจารณาให้เลื่อนชั้นก็ได้ แต่ถ้าครูในชั้นถัดไปไม่สามารถสอนซ่อมเสริมได้ ก็อาจพิจารณาให้ซ้ำชั้นได้